

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **Z. K.**, nar., státní příslušnost: Ukrajina,
bytem,
zastoupena Mgr. V. K.,
,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, Odbor azylové a migrační
politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2019, č. j. OAM-119/ZA-ZA11-K02-2019,

takto:

I. **Žaloba se zamítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.
2. Namítá porušení § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a právními předpisy, porušení § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, že o něm nelze mít důvodné pochybnosti a v rozsahu potřebném s ohledem na okolnosti případu, čímž došlo též

k porušení § 2 odst. 4 správního řádu. Namítá též porušení § 12 písm. b) zákona o azylu, § 14a zákona o azylu, § 50 odst. 2 a odst. 3 správního řádu, neboť správní orgán nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, porušení § 50 odst. 4 správního řádu, neboť správní orgán pečlivě nepřihlížel k tomu, co vyšlo v řízení najevo, § 52 správního řádu, neboť žalovaný nepovedl důkazy potřebné ke zjištění stavu věci, § 68 odst. 3 správního řádu, neboť správní orgán neuvedl, jakými úvahami byl při rozhodnutí veden, a porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

3. Žalobkyně poprvé o mezinárodní ochranu požádala v roce 2012 z důvodu obavy z návratu na Ukrajinu z humanitárních důvodů, avšak neúspěšně. Poté pobývala na území ČR na základě dlouhodobého pobytu za účelem strpění, kdy jí byly přiznány důvody, které vycestování z ČR neumožňovaly, a které subjektivně nadále trvají. Žalobkyně proto o mezinárodní ochranu požádala znovu.
4. Důvodem podání žádosti byly zejména obavy o bezpečnost. Žalobkyně uvedla, že v roce 2003 byla v domě, ve kterém žila se svým tehdejším manželem, přepadena, fyzicky a psychicky týrána neznámými soukromými osobami. Následně byla hospitalizována v nemocnici a podala trestní oznámení. Poté následovalo další vyhrožování po telefonu. Policejními orgány však nebyly zjištěny skutečnosti, na základě kterých by bylo možné vést řízení. Nátlak na žalobkyni ze strany neznámých osob však pokračoval, proto žalobkyně odjela do ČR. Je přesvědčena, že jednání těchto osob je pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu. V jejím případě nešlo o pouhou odůvodněnou obavu, ale o stav, který byl státními orgány zadokumentován v podobě žalobkyní doložených dokumentů. Žalobkyně má vážné obavy z pronásledování ze strany nezjištěných osob a způsob, kterým byl útok proveden a následná lékařská dokumentace vypovídá o útoku na tělesnou a psychickou integritu žalobkyně s cílem jí poškodit případně i připravit o život.
5. Zároveň je prokázáno, že se žalobkyně ihned po incidentu obrátila na policii a bylo zahájeno vyšetřování. Je též potřeba zohlednit, že k uvedenému došlo v roce 2003, tedy 14 let před splněním kritérií, které měly za následek umožnění volného pohybu osob v rámci Schengenské prováděcí úmluvy občanům Ukrajiny. Při posuzování žádosti žalobkyně v kontextu aktuální bezpečnostní situace si žalobkyně je vědoma toho, že její žádosti vyhovět nelze. Uvádí nicméně, že od roku 2004 pobývala na území ČR nepřetržitě, byť částečně neoprávněně a vycestovala pouze jednou na tři dny v roce 2017.
6. Žalobkyně si rovněž uvědomuje, že je problematické posuzovat její nynější žádost na základě skutečností, ke kterým došlo před 16 lety, již proto, že došlo mezitím k politickému a bezpečnostnímu vývoji v zemi. Na podporu podání opakované žádosti uvádí, že po pravomocném ukončení řízení o její první žádosti podala žádost o vydání dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu a její žádosti bylo vyhověno dne 4. 4. 2014. Následně byl žalobkyni vydán dlouhodobý pobyt za účelem strpění podle ust. § 43 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen "zákon o pobytu cizinců"). Žalobkyně splňovala podmínky pro udělení předmětných pobytových oprávnění z důvodu obavy z vycestování na Ukrajinu, a zároveň v souvislosti s žádostí o vydání trvalého pobytu z důvodů hodných zvláštního zřetele a z důvodů humanitárních. Tyto důvody byly spatřovány prioritně v jejím zdravotním, zejména psychickém stavu, a dále zde existovala obava o její bezpečnost. Důvody pro udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu však byla nikoli bezpečnostní situace v zemi původu, ale její konkrétní situace doložená příslušnými důkazy.

7. Dále žalobkyně uvádí, že nedisponovala platným cestovním dokladem a z důvodu nemožnosti vycestování z území ČR jí byl cestovní pas vystaven až v roce 2016 přes zastupitelský úřad Ukrajiny v Praze. Následně jí bylo vydáno překlenovací vízum na základě kterého na 3 dny vycestovala na Ukrajinu se svým synem.
8. Žalobkyně je přesvědčena, že je u ní dán důvod pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, tedy nadále trvající obava z pronásledování, kterou žalobkyně pocituje. Tato obava plyne hlavně ze snahy o další kontakty prostřednictvím telefonátů z neznámých čísel mimo ČR, a také z několika dotazů směřujících k místu jejího pobytu v okolí jejího bydliště na Ukrajině.
9. I v případě, že by žalobkyni nebylo možné udělit azyl z důvodu dle § 12 zákona o azylu, domnívá se, že by jí měl být udělen azyl z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu, neboť její situace nepochybně je důvodem zvláštního zřetele hodným. Zdůrazňuje, že na území ČR pobývá od roku 2004 a má za to, že správní orgán až příliš zohlednil její neoprávněný pobyt před podáním první žádosti. Podle žalobkyně jde o nepřezkoumatelný fakt, jestliže jí správní orgán přičítá k tíži skutečnost, že jí uváděné důvody loupežného přepadení jsou správnímu orgánu známy již z předchozích řízení o žádostech, kterým nebylo vyhověno. V první žádosti o mezinárodní ochranu nebyla žalobkyně schopná prokázat uváděné skutečnosti, sama skutečnost loupežného přepadení a následného fyzického a psychického týrání, nebyla dostatečným naplněním ustanovení zákona o azylu, aby bylo žádosti vyhověno. Fakt nelegálního pobytu v délce 8 let byl přítěžující okolností. Vedené správní řízení o správním vyhoštění bylo definitivně ukončeno. Žádost o trvalý pobyt, kterou si žalobkyně následně podala po skončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, byla zamítnuta z důvodu nesplnění podmínky délky pobytu.
10. Žalobkyně dále namítá, že její jednání po dobu pěti let nebylo účelové, jak se domnívá žalovaný. Neúspěch první žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl zapříčiněn tím, že žalobkyně doložila potřebné důkazy až v řízení před soudem. Jakmile nabylo právní moci rozhodnutí o nepřijatelnosti kasační stížnosti, požádala žalobkyně o trvalý pobyt. V této věci nakonec vzala odvolání proti zamítnutí žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu zpět. Dále byla žalobkyni vydávána pobytová oprávnění za účelem strpění pobytu. V roce 2016 podala žádost o vydání povolení k trvalému pobytu z humanitárních důvodů. O této žádosti bylo pravomocně rozhodnuto dne 6. 2. 2018. Podala též v roce 2017 žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Řízení v této věci bylo zastaveno pro neoprávněnost podání, avšak rozhodnutí bylo následně zrušeno odvolacím správním orgánem pro nepřezkoumatelnost.
11. Z výše popsaného postupu žalobkyně vyplývá, že jedinými důvody po celou dobu jejího pobytu na území ČR byly a i nadále jsou důvody humanitární, neboli důvody hodné zvláštního zřetele. Žalovaný podle žalobkyně posuzoval uvedené skutečnosti nedůvodně v její neprospěch. Její jednání nebylo obcházením zákona, nýbrž postupovala právě podle postupu stanoveného příslušnými zákony. Po celou dobu předkládala důkazy, které dokládaly její tvrzení, která však v důsledku plynutí času postrádala závažnost. Z důvodu plynutí času došlo k dosažení určitého věku žalobkyně a závažnosti jejího vnímání a psychického stavu, který je i nadále v příčinné souvislosti s událostmi, kterým byla vystavena v jejím domovském státě.
12. Na území ČR žije syn a dcera žalobkyně. Na Ukrajině má sestru, která se podrobuje léčbě rakoviny. Manželství s bývalým manželem bylo rozvedeno. Žalobkyně sice na Ukrajině

vlastní nemovitost, avšak tato je neobyvatelná. Na území Ukrajiny nemá žalobkyně již žádné vazby. Je navíc také pokročilého věku, kdy je jí 60 let. Její psychický stav je ovlivňován pozitivně přítomností rodinných příslušníků na území ČR. Žalobkyně je přesvědčena, že jejím vycestováním by došlo k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

13. Žalovaný uvedl, že s žalobou nesouhlasí. Poukázal na to, že se jedná o již druhou žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu. Poprvé o ni žádala v roce 2012, kdy byla její žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Žalovaný se s ohledem na vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, ke kterému došlo po předchozím ukončeném řízení, zabýval přípustností žádosti žalobkyně. Žalovaný meritorně žádost posoudil, avšak důvod pro udělení mezinárodní ochrany nenalezl. Konstatoval, že žalobkyně doložila svá tvrzení o tom, že byla napadena neznámými osobami, jakož i skutečnost, že tento incident byl šetřen policií. Dle žalovaného uvedené jednání nenaplnuje charakteristiku pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný se vyjádřil též k možnosti udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Zabýval se jak rodinnou, tak i sociální a ekonomickou situací žalobkyně, avšak existenci důvodů, které by mohly k udělení azylu dle tohoto ustanovení vést, neshledal. Žalovaný je přesvědčen, že skutečným důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha vyřešit pobytovou situaci. Žalovaný tak soudí na základě toho, že žalobkyně v ČR dlouhodobě pobývala, avšak po skončení platnosti oprávnění by byla nucena vyřídit nové, což by vyžadovalo krátkodobé vycestování na Ukrajinu. Této možnosti si žalobkyně byla vědoma, avšak ji nevyužila. Obavy žalobkyně z návratu do vlasti žalovaný za adekvátní nepovažuje. Uvedl, že v roce 2017 žalobkyně krátkodobě na Ukrajině pobývala a nečinilo jí to žádné potíže. Žalovaný uzavřel, že zohlednil všechna tvrzení uvedená žalobkyní, žádné pochybení neshledal a navrhl zamítnutí žaloby.
14. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
15. K žádosti žalobkyně sdělila, že pochází z Lvovské oblasti, nebyla politicky aktivní, je rozvedená a má dvě zletilé děti. V ČR žije již od roku 2004 spolu s dětmi, má tady zázemí i práci. Přišla však nedopatřením o dlouhodobý pobyt. Na Ukrajinu se vrátit nechce, neboť tam již nic nemá, a dále odkázala na důvody uvedené v řízení o její první žádosti.
16. Při pohovoru žalobkyně upřesnila, že v roce 2003 byli společně s manželem loupežně přepadeni. Věc šetřila policie, avšak nepodařilo se zjistit totožnost osob a řízení bylo zastaveno. Tyto skutečnosti žalobkyně uváděla již v první žádosti, kdy jí mezinárodní ochrana udělena nebyla. V roce 2017 jela na Ukrajinu vyřídit si starobní důchod, doprovázel ji syn. Během této návštěvy nezaznamenala žádné problémy. Po přepadení měla žalobkyně psychické potíže a byla v nemocnici. Kromě sestry na Ukrajině nikoho nemá. Měla turistické vízum, a poté zde do roku 2012 pobývala nelegálně, přičemž tehdy, když byla vyhoštěna, podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. O dalším vývoji po přepadení nemá již žádné informace. Po neudělení mezinárodní ochrany měla vízum za účelem strpění a pracovní vízum. Řízení o pobytu řešila advokátka, která jí řekla, že může buď jet na Ukrajinu vyřídit potřebné dokumenty, nebo v ČR požádat o mezinárodní ochranu. Na Ukrajinu jet nechce, obává se, že by vyřizování trvalo příliš dlouho. Žádné potíže se státními orgány ve vlasti neměla. Návrat si nedovede vůbec představit, ve vlasti má dům, avšak ten je již neobyvatelný. V ČR žijí její děti, které zde mají trvalý pobyt.

17. Žalovaný vydal dne 1. 11. 2019 rozhodnutí, kterým žalobkyni mezinárodní ochranu neudělil.
18. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
19. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, protože postupoval dle § 51 odst. 1 s. ř. s. Soud nepovažoval nařízení jednání za nutné, žalovaný s tímto postupem souhlasil, a žalobkyně se ve lhůtě nevyjádřila, její souhlas tak byl presumován.
20. Soud vyšel v dané věci z následujících právních předpisů:
21. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu: *„Podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“*
22. Podle § 12 zákona o azylu *„[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
23. Podle § 14 zákona o azylu *„[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“*
24. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *„[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*
25. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu *„[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“*
26. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu *„[p]ronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“*

27. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu „[p]ůvodcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“
28. K námitkám ohledně porušení jednotlivých ustanovení právní předpisů soud konstatuje, že tvrzená porušení neshledal. Žalobkyně neuvedla, jakých konkrétních pochybení se podle ní měl žalovaný dopustit, námitky formulovala pouze obecně.
29. Žalovaný se nedopustil porušení zásady materiální pravdy, naopak se dostatečně zabýval všemi tvrzeními, která žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla. Postupoval v souladu s právními předpisy a judikaturou. K tomu soud odkazuje například na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57: „[N]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74, při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti (§ 23 zákona o azylu). Postup žalovaného požadavkům zákona i judikatury plně vyhověl.
30. Soud se neztotožňuje ani s námitkou žalobkyně ohledně nedostatečného odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný přezkoumatelným způsobem dovodil závěry, které srozumitelným způsobem odůvodnil, přičemž odůvodnění rozhodnutí zcela odpovídá požadavkům dle § 68 odst. 3 správního řádu. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 14. 7. 2015, č. j. 8 As 141/2012-57, uvedl: „Je třeba zároveň uvést, že konkrétní podobu výrokové části rozhodnutí, tedy např. její grafické či jiné rozlišení na záhlaví (návětí) a výrok (enunciát), zákon výslovně nestanoví. (...) Často správní orgány (ostatně i soudy, srov. též § 54 odst. 2 s. ř. s. a § 157 odst. 1 o. s. ř.) koncipují výrokovou část ze syntaktického hlediska jako jedinou větu, v jejíž uvozovací části sdělí označení správního orgánu, účastníků řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu a předmět řízení; tato část končí slovy „rozhodl takto“ (případně „vydal toto rozhodnutí“) a dvojtečkou. Po tomto návětí (záhlaví) následuje samotný výrok či výroky rozhodnutí, včetně výroku o nákladech řízení a vedlejších ustanovení. Lze si ovšem představit, že by správní orgán nerozdělil výrok a návětí a všechny náležitosti výrokové části rozhodnutí požadované § 68 odst. 3 správního řádu by byly obsaženy ve výroku. I takový postup správního orgánu, pokud by nebyl na újmu srozumitelnosti rozhodnutí (viz níže), by byl v souladu se zákonem.“ (bod 16) V posuzovaném případě bylo z napadeného rozhodnutí jednoznačně seznatelné, jaký byl předmět řízení, jakým způsobem o něm bylo rozhodnuto a podle jakých právních ustanovení, neboť výrok napadeného rozhodnutí zněl: „mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, se neuděluje.“
31. Soud neshledal ani jiné pochybení žalovaného, pokud jde o porušení právních předpisů. Jelikož se jednalo o již druhou žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, postupoval žalovaný podle § 11a odst. 1 zákona o azylu. Jelikož se situace v zemi původu žalobkyně oproti stavu v zemi v době posuzování předchozí žádosti změnila, neboť v zemi

vypukl ozbrojený konflikt, uvedl žalovaný, že je třeba zjistit, jestli tato nová skutečnost může mít za následek pronásledování či vážnou újmu. Proto žádost žalobkyně posoudil meritorně.

32. Soud neshledal důvodnou ani námitku žalobkyně, že jde o nepřezkoumatelný fakt, jestliže jí správní orgán přičítá k tíži skutečnost, že jí uváděné důvody loupežného přepadení jsou správnímu orgánu známy již z předchozího řízení. Žalovaný žádost žalobkyně posoudil meritorně a vypořádal se se všemi tvrzenými skutečnostmi souvisejícími s loupežným přepadením.
33. Při zkoumání politické a bezpečnostní situace na Ukrajině vycházel žalovaný z podkladů uvedených na straně 3 a 4 rozhodnutí. Mezi žalobkyní a žalovaným není sporu o tom, že na Ukrajině v současné době stále probíhá ozbrojený konflikt, který se soustředí do jejích východních oblastí. Z žádných skutečností však neplyne, že by se situace měla zhoršovat. Žalobkyně pochází z Lvovské oblasti, ta je dle zjištěných informací bezpečná, pod kontrolou ukrajinské centrální vlády. Zhoršená bezpečnostní situace v zemi se této oblasti netýká a žalobkyně se tak může vrátit přímo do své domovské oblasti.
34. Žalobkyně se domnívá, že jí ve vlasti hrozí pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, a to v souvislosti s jednáním neznámých soukromých osob, kterými byla ona a její manžel přepaden a následně fyzicky a psychicky týráni.
35. Žalovaný žalobkyni neudělil azyl dle § 12 písm. a) zákona o azylu s poukazem na to, že nebyla politicky aktivní. Nelze se tedy domnívat, že by mohla být za takové jednání pronásledována. Pokud jde o možnost udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, žalovaný azyl žalobkyni ani podle tohoto ustanovení zákona neudělil.
36. Součástí spisového materiálu jsou mimo jiné dokumenty, kterými žalobkyně doložila svá tvrzení o tom, že v roce 2003 byla spolu s manželem napadena neznámými osobami. Konkrétně byla doložena kopie znaleckého posudku znalce z oboru zdravotnictví, specializace traumatologie a nemoci z povolání ze dne 14. 12. 2012, kde jsou potvrzeny skutečnosti ohledně fyzického napadení, dále byl doložen překlad výpisu ze zdravotní karty ambulantního pacienta z roku 2003 v nemocnici ve Lvově, kdy žalobkyně byla hospitalizována od 11. 11. 2003 do 16. 12. 2003 z důvodu kontaktních popálenin způsobených horkým kovem – zad, hýždí, stehy, překlad potvrzení Zoločivské ústřední okresní nemocnice ze dne 30. 11. 2012, čtyři fotografie těla dokládající popáleniny, Zpráva z psychiatrického vyšetření MUDr. O. K. ze dne 4. 12. 2012, překlad usnesení o zahájení trestního stíhání a zavedení řízení ze dne 5. 11. 2003, překlad dokumentu MV Ukrajiny Zoločivského okresního oddělení Hlavní správy MV Ukrajiny ve Lvovské oblasti ze dne 8. 2. 2013, kterým byla žalobkyně informována o přerušení řízení, a kde je též konstatováno, že návrat žalobkyně a jejího manžela, jakožto poškozených, na Ukrajinu může být nebezpečný.
37. Shodně s žalovaným soud konstatuje, že původcem pronásledování se primárně rozumí orgány státu. K pronásledování může však dojít i ze strany soukromých osob, to však pouze v případě, kdy není možné se na státní orgány obracet, neboť takové jednání samy trpí či přímo podporují. Jinak řečeno pokud stát svou nečinností je ve svém důsledku součástí pronásledování ze strany soukromých osob a proto je činnost takových osob z pohledu azylu přičítána státu, čímž se stává azylově relevantní skutečností. Samotný atak ze strany soukromých osob a na základě toho vyvolané psychické potíže poškozené osoby však nezakládají azylově relevantní důvod. Život na zemi je spojen s určitými životem či

zdraví ohrožujícími riziky, jedním z nich je i zločinnost, která se vyskytuje ve všech zemích bez ohledu na míru demokratičnosti či právní vyspělosti dané země. Zločinnost by mohla být azylově relevantním důvodem pouze tehdy, pokud by stát původu systémově rezignoval na prevenci a vyšetřování zločinů, tedy i zločinu spáchaného vůči žadateli o azyl a tento trestný čin, resp. okolnosti s ním spojené ohrožují i nadále žalobce na jeho životě či zdraví. Posttraumatická reakce poškozeného však takovou azylově relevantní újmu není. V žalobě nově uvedené tvrzení o neznámých telefonátech a zjišťování jejího pobytu soud považuje za nevěrohodné, neboť k útoku došlo před 17 lety v roce 2003, žadatelka pachatele nepoznala, nebyla tak zjevně rozhodným důkazem o prokázání viny (v tomto směru nic netvrdila).

38. Soukromé osoby tak mohou za určitých okolností být původci pronásledování. Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 16. 9. 2008 č. j. 3 Azs 48/2008 dospěl k tomu, že soukromé osoby mohou být původci pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, a též vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. V usnesení č. j. 5 Azs 7/2019 – 36 ze dne 10. 10. 2019 Nejvyšší správní soud připomněl, že: *„Pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuuji) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Současně podotkl, že břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně žadatele.“* V dané věci je proto zásadní, zda se žalobkyně mohla obracet na státní orgány či nikoli.
39. Žalobkyně incident řešila s ukrajinskou policií. Jak uvedl žalovaný, protiprávní jednání osob nebylo státními orgány Ukrajiny jakkoli tolerováno či podporováno, neboť státní orgány se pokoušely osoby vypátrat a záležitost řešit. Na tom nemůže nic změnit ani fakt, že policie vyšetřování zastavila z důvodu, že nebyla zjištěna totožnost útočníků. Žalobkyně v průběhu řízení neuvedla, že by nebylo možné, aby se na státní orgány efektivně obrátila, ani jejich postup nezpochybnila. Naopak této možnosti využila. Ve věci není zřejmé, zda došlo k odsouzení pachatelů, jestliže ve zprávě o psychiatrickém vyšetření v posudku o zdravotním stavu žalobkyně je uvedeno, že byli pachatelé odsouzeni. Žalobkyně též potvrdila, že se státními orgány nikdy žádný problém na Ukrajině neměla. Lze tedy uzavřít, že není možné se domnívat, že v daném případě jde o pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
40. Jakkoli soud nechce v žádném případě zlehčovat závažnost potíží, které žalobkyně ve vlasti měla, je třeba poukázat na výjimečnost institutu mezinárodní ochrany. Žalovaný k tomu správně podotkl, že důvodem podání žádosti je zejména snaha o řešení pobytové situace žalobkyně.
41. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, uvedl: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“* V souladu s uvedeným rozsudkem soud poukazuje na to, že smyslem institutu udělení mezinárodní ochrany je mimořádná forma pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. Jestliže žalobkyně chce pobyt

legalizovat, není možné jít cestou žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a je naopak třeba postupovat podle příslušných právních předpisů cizineckého práva, zejména dle zákona o pobytu cizinců.

42. Na nutnosti postupovat podle příslušného zákona nemůže nic změnit ani tvrzený dlouhodobý pobyt žalobkyně na území ČR, kde žije od roku 2004. Sama žalobkyně uvádí, že si opakovaně podávala žádosti o trvalý a dlouhodobý pobyt. Při pohovoru zmínila, že jí byly nabídnuty dvě alternativy řešení pobytových záležitostí, buď vycestovat na Ukrajinu s cílem vyřídit potřebná oprávnění, nebo požádat v ČR o mezinárodní ochranu, přičemž žalobkyně zvolila tuto druhou možnost. Žádost o azyl však není v žádném případě pouhou alternativou či možností volby, která je v daném případě pro žadatele výhodnější, nelze tohoto institutu tímto způsobem zneužívat.
43. Soud k tomu ještě podotýká, že žalobkyně při pohovoru sdělila, že na Ukrajinu vycestovala krátkodobě v roce 2017 za účelem vyřízení starobního důchodu, přičemž s ní jel i její syn. Žalobkyně tak do vlasti, byť na krátkou dobu, dobrovolně vycestovala, aniž by ohledně toho zmínila jakékoli problémy. Namítá-li tedy nyní, že její návrat není možný z důvodu obav z dřívějšího incidentu, pak jestliže neměla problém do vlasti odjet dobrovolně, soud nevidí důvodu, proč by tomu mělo být jinak v případě dlouhodobého návratu. Ekonomické důvody, absence zázemí ve vlasti, ani existence rodinných vazeb azylově relevantním důvodem nejsou.
44. K námitce ohledně udělení azylu dle § 14 zákona o azylu z humanitárních důvodů soud uvádí, že žalovaný i tuto variantu adekvátně posoudil a své úvahy a závěry odůvodnil. Zabýval se komplexní situací žalobkyně, konkrétně zohlednil její rodinné, soukromé a ekonomické poměry. Přihlédl i k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Dle žalovaného je žalobkyně dospělou, plně právně způsobilou osobou. Co se týká jejího zdravotního stavu, pak žalobkyně sice doložila zprávu z psychiatrického vyšetření, avšak staršího data, nemusí tak přesně vypovídat o aktuálním psychickém stavu žalobkyně, zároveň žalobkyně nedoložila, že by příslušnou léčbu nemohla podstoupit na Ukrajině.
45. Žalovaný se adekvátně vypořádal i s ostatními možnostmi udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu. U žalobkyně nejsou splněny podmínky pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu, ani doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a 2 písm. a) a b) zákona o azylu, neboť žalovaný neshledal, že by žalobkyni mohlo ve vlasti hrozit nebezpečí vážné újmy, mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, trest smrti byl na Ukrajině zrušen. Možnost udělit žalobkyni doplňkovou ochranu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu žalovaný rovněž neshledal, neboť uvedl, že dle dostupných informací nelze sice v žádném případě popřít existenci ozbrojeného konfliktu na východě země, tento je však stabilizovaný a je možné, aby se žalobkyně navrátila. Vycestování žalobkyně není v rozporu s mezinárodními závazky ČR dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalobkyni nelze udělit ani doplňkovou ochranu dle § 14b zákona o azylu.
46. K námitce ohledně porušení čl. 8 Úmluvy soud uvádí, že k tomuto může až na výjimky dojít v situaci, kdy by byl zcela znemožněn rodinný život v zemi původu žadatele. Případ žalobkyně v tomto směru výjimečný není. Skutečnost, že v ČR žijí její zletilé děti, sama o sobě nezakládá důvodnost udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně k žádosti sdělila, že by v ČR chtěla nadále zůstat, neboť na Ukrajině nemá žádné zázemí. Předmětnou namítanou vazbou je tedy vztah matky a dospělých dětí (občanů Ukrajiny s pobytem v ČR), kdy vycestováním matky sice dojde k jejich odloučení, avšak jedná se o dospělé osoby, kdy

žalobkyně neuvedla žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by její přítomnost v ČR byla nezbytně vyžadována. Neuvedla ani, že by bylo vyloučeno, aby svůj rodinný život realizovala nadále v zemi původu.

47. Soud tak nenalézá deficit v postupu žalovaného ani v žalobou napadeném rozhodnutí samotném, a to jak v odůvodnění, tak i výroku a poučení. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, přičemž přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a uspokojivým způsobem své rozhodnutí odůvodnil, přijaté řešení také odpovídalo okolnostem daného případu; žalovaný postupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, opatřil si dostatečné podklady pro rozhodnutí, zjistil všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a provedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci. Všemi zjištěnými okolnostmi se žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečným způsobem objektivně zabýval a uspokojivě odůvodnil, proč se v případě žalobkyně nejedná o důvody pro udělení mezinárodní ochrany.
48. Soud z důvodů shora uvedených žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
49. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 27. července 2020

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce

